

Shrnutí:

Tento článek zkoumá možnosti kontroly nad mimořádnými stavy v právním řádu ČR, s příklady aplikace během koronavirové pandemie. Autorka se zabývá otázkami týkajícími se efektivy parlamentní kontroly výjimečných stavů a možností soudního přezkumu. Článek se opírá o tezi demokratického právního státu, ke které se ČR hlásí, a argumentuje, proč je v tomto systému kontrola mimořádných stavů nezbytná. První část článku definuje pojem mimořádného stavu a prezentuje známé výjimečné stavy. Ve druhé části autorka analyzuje a systematicky prezentuje možné metody kontroly, zejména parlamentní, politický, soudní a mezinárodní dohled. Důraz klade i na neformální kontrolu ze strany odborné veřejnosti, médií a společnosti. Autorka současně poukazuje na aplikaci těchto kontrolních mechanismů během pandemie COVID-19. Hodnotí přitom účinnost a motivaci aktérů využívajících jednotlivé metody kontroly.

Klíčová slova: mimořádné stavy, výjimečný stav, soudní kontrola, pandemie COVID-19

States of emergency: Who, How and Why should supervise them – summary:

This article explores the possibilities of control over states of emergency in the Czech legal system, with some examples of their application during a coronavirus pandemic. The author discusses issues related to the effectiveness of parliamentary control of states of emergency and the possibilities of judicial review. The article draws on the democratic rule of law thesis to which the Czech Republic subscribes and argues why control of states of emergency is necessary in this system. The first part of the article defines the concept of a state of emergency and presents various states of emergency. In the second part the author analyses and systematically presents possible methods of control, including parliamentary and political control, judicial review and international supervision. She concludes the overview of means of control with an important addition of informal control by experts, the media, and society. The author also draws the attention to the application of these control mechanisms during the COVID-19 pandemic. She elaborates the effectiveness and motivation of actors using each control method.

Keywords: emergency government, state of exception, judicial review, COVID-19 pandemic